

POVESTEA
UNUI
PĂMÂNT BĂTRÂN

Nicu Gavril

POVESTEA
UNUI
PĂMÂNT BĂTRÂN

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin autorului.
Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a autorului.

Povestea unui Pământ bătrân

de Nicu Gavril

OP 2, CP 30

410670, Oradea

Tel./Fax: 0359 800 333; 0728 874975; 0259 469 057

E-mail: info@ecasacartii.ro

www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GAVRIL, NICU

Povestea unui Pământ bătrân / Nicu Gavril -

Oradea : Casa Cărții, 2023

Conține bibliografie

ISBN 978-606-732-236-1

2

Editor: Roxana Popovici, Patricia Profiri

Corectură: Mirela Ștefan

Copertă/Ilustrator: Daniel Profiri, Anca Gavril

Tehnoredactare: Anca Gavril

Tiparul executat la Metropolis srl, str. Nicolae Jiga 31, Oradea

Tel./Fax: 0259 472 640

DEDICAȚIE

Nepoților mei, pasionați de geologie ...

CUPRINS

Mulțumiri	11
Recomandări	15
Cuvânt-înainte	19
Introducere	21
<i>Pretext</i>	
Capitolul 1	31
<i>Nevoia unei filosofii de viață consistente</i>	
Eterna fascinație.....	33
Dilema personală	45
Modelul secular (evoluționism).....	55
Un model care-L elimină pe Dumnezeu din discuție	55
Probleme controversate frecvent abordate.....	71
• Originea atomului primordial.....	71
• O lege fundamentală a naturii.....	72
• Câteva probleme ridicate de „deplasarea spre roșu”	75
• Analogia cu o explozie obișnuită.....	77
• Energia este cheia?	78
• Metodele radiometrice de datare a vârstei Pământului ...	80
• Câmpul magnetic al Pământului.....	85
• Elementul heliu în atmosfera terestră	86

Modelul creștin (creaționism)	87
Un model care implică existența activă a lui Dumnezeu.....	87
Probleme controversate frecvent abordate	100
• Viteza de deplasare a luminii	102
• Recifele de corali	102
• Timpul necesar pentru răcirea magmei lichide	104
Relația dintre creștinism și știință.....	105
Originile științei	105
Cum a fost secularizată știința?	107
Este Biblia o carte de știință?	111
Astronomia în Biblie	114
• Legile cerului (Universului)	114
• O dinamică ordonată a corpurilor cerești	115
• Atracția universală.....	116
• Universul în expansiune	117
• Stele, pulsari, quasari.....	118
Geologia în Biblie	120
• Pământul întemeiat	120
• Forma Pământului	123
• Proporții apă/uscăt	124
• Împărțirea Pământului.....	126
• Tectonică și seismică.....	127
• Formarea munților	130
• Structura (interiorul) Pământului.....	133
• Protecția Pământului.....	136
• Curenții de aer	138
• Greutatea aerului.....	139
• Marea.....	140
• Circuitul apei în natură.....	141
• Ghețarii.....	142
• Eroziunea	142
Capitolul 2	145

„A fost odată ...” sau „în căutarea începuturilor”

Capitolul 3	161
<i>Povestea heruvimului strălucitor sau povestea slavei pierdute</i>	
Lămuriri asupra limbajului.....	163
Heruvimul strălucitor și ascensiunea sa	165
Heruvimul strălucitor și decăderea sa.....	170
Probleme de natură științifică reconsiderate	177
Vârsta Pământului	177
Geomorfologia inițială a planetei	180
Începuturile vieții pe Pământ.....	181
Principiul actualismului (uniformitarianism)	183
Capitolul 4	187
<i>Povestea omului sau povestea slavei recâștigate</i>	
Șantier în renovare	189
Poftiți în casă nouă!	206
Vă rugăm, poftiți afară!	222
O istorie care se repetă?.....	231
Omul care a recâștigat slava pierdută	242
Probleme de natură științifică reconsiderate	253
Principiul actualismului (uniformitarianism)	
aplicat în geologie	253
O dinamică surprinzătoare în Univers	256
Statutul absolut unic al ființei umane	258
Capitolul 5	261
<i>„Bunicule ... s-a terminat povestea?”</i>	
Împărăția de o mie de ani.....	265
Stăpânirea Pământului	267
Eliberarea Pământului	269
Statutul lui Satana	272
Statutul omului	272
Sfârșitul Împărăției de o mie de ani	276
Un fel de epilog pentru Împărăția de o mie de ani	278

Împărăția veșnică a lui Dumnezeu – „un cer nou și un Pământ nou”	282
Moartea Universului sau un Univers oscilant nemuritor? .	283
• Ipoteza <i>Big Freeze</i> sau <i>Moartea termică a Universului</i> ...	286
• Ipoteza <i>Big Rip</i> sau <i>Marea Ruptură (Dezintegrare)</i>	286
• Ipoteza <i>Big Slurp</i> sau <i>Dezintegrarea vidului</i>	289
• Ipoteza <i>Big Crunch</i> sau <i>Marea Prăbușire (Implozie)</i>	290
• Ipoteza <i>Big Bounce</i> sau <i>Marea Revenire</i>	291
„Un Cer nou și un Pământ nou”?.....	293
• Pământul va pieri	294
• Pământul va dăinui veșnic.....	295
• Pământul va fi parte a unei ample mișcări cosmice de concentrare („strângere”) a materiei într-un „spațiu” extrem de îngust.....	295
• Pământul actual va fi schimbat într-unul nou.....	295
Bibliografie.....	309

MULȚUMIRI

Sunt recunoscător lui Dumnezeu pentru faptul că în perioada de început a anului 2020, care pentru cei mai mulți oameni a fost o vreme de mare încercare și de cernere, El a avut milă de mine și m-a ținut închis în casă, oferindu-mi sănătate și atât de mult râvnitul timp liber de care aveam nevoie pentru a începe să scriu.

Îi mulțumesc soției mele, Doina, care m-a asigurat că, în astfel de circumstanțe, cel mai bun lucru pe care l-aș putea face este să încep să aștern ceea ce de ani de zile împărtășisem cu ea. Îi mulțumesc pentru încurajarea și felul în care mi-a facilitat cadrul specific de lucru, degrevându-mă de la multe responsabilități și acordându-mi întreg sprijinul logistic și moral de care aveam în mod real nevoie.

Îi mulțumesc lui Sebi, fiul meu cel mai mare, care, adolescent fiind, după ce a ascultat o frântură dintr-o predică în care am îndrăznit să ating conceptele despre care vorbesc în această carte, a venit la mine și mi-a spus: „Tata, eu nu am mai auzit vreodată despre aceste lucruri. Cred că ele ar trebui făcute cunoscute și tinerilor din generația mea. Cred că ar trebui să le scrii undeva.” Și bănuiesc faptul că de aici s-a înfiripat scânteia care a aprins în mine această nevoie de a scrie.

Le mulțumesc deopotrivă lui Filip și Manu, ceilalți fii ai mei, care, prin preocupările lor de a iscodi Universul și tainele lui, m-au întreținut și pe mine proaspăt și la fel de curios pentru aflarea multor răspunsuri privitoare la dilemele existențiale.

Mulțumesc Ancăi, nora mea, care s-a oferit să realizeze coperta acestei cărți împreună cu fratele ei, Daniel Profiri. Mulțumesc pentru faptul că, după ce a citit manuscrisul cărții, pentru a-i prinde tâlcul, nu doar că mi-a reconfirmat oferta făcută, dar s-a și oferit în mod generos să-mi echipeze cartea și cu elementele de grafică din interior. Și de aceea, cartea arată atât de bine!

Mulțumesc dlui dr. geolog Florin Florea, coordonator și colaborator de-a lungul întregii mele cariere profesionale, pentru toată experiența pe care a împărtășit-o generos cu mine, un tânăr discipol al său. Mulțumesc pentru consilierea în problemele delicate, pentru materialul bibliografic oferit sau recomandat, mulțumesc pentru reacția pozitivă și încurajatoare pe care a avut-o în fața unui manuscris aflat, pe atunci, încă în procesul facerii.

Mulțumesc dlui conf. dr. Liviu Ciortuz care, pentru puțină vreme, s-a lăsat înduplecat să evadeze din lumea științelor exacte și să pășească, alături de mine, prin colbul mișcător al teoriilor și ipotezelor relative. Mulțumesc pentru răbdarea, meticulozitatea și exigența cu care a parcurs manuscrisul cărții și, mai ales, pentru observațiile și sugestiile extrem de utile pe care mi le-a transmis ulterior.

Mulțumesc Roxanei Popovici, om al cuvintelor frumoase și profunde, pentru faptul că a văzut în mine abilități de povestitor și m-a încurajat să scriu. De asemenea, îi mulțumesc pentru faptul că s-a oferit să-mi verifice și să-mi corecteze manuscrisul. Nu știa la ce se angajează. Dar a făcut-o într-o manieră care mi-a întrecut așteptările. Apreciez profesionalismul ei, rigoarea, tenacitatea și acuratețea implicării în acest tip de muncă și, de aceea, din nou îți mulțumesc!

Nu în ultimul rând, se cuvine să mulțumesc în mod special Patriciei Profiri. A reacționat pozitiv și prompt la invitația mea

de a arunca o ultimă privire peste textul pregătit pentru tipar. Și încă o dată, flacăra purificatoare din ochiul omului de litere a semnalat și îndepărtat acele enclave de „zgură” care se încăpățâneau să se ascundă prin materialul prețios. Mulțumesc Patriciei pentru munca sa plină de migală, pentru multele sugestii binevenite și mai ales pentru curajul implicării într-o muncă atât de delicată și plină de responsabilitate.

Mulțumesc lui Dumnezeu pentru că a așezat lângă mine astfel de oameni ca cei pe care i-am pomenit, oameni minunați în care El a turnat în chip providențial felurite abilități și daruri fără de care demersul meu, acela de a comunica și altora gândurile așternute în această carte, ar fi fost unul extrem de anevoios. Și pentru că știu că Dumnezeu duce la bun sfârșit ceea ce a început, încredințez aceste rânduri în mâna Sa pentru ca El să le facă eficiente și cu impact maxim asupra cititorilor.

RECOMANDĂRI

Povestea unui Pământ bătrân constituie rezultatul cristalizat al frământărilor sincere ale unui geolog și teolog, deopotrivă. Autorul nu face compromisuri exegetice, ci prezintă și argumentează în mod elegant și minuțios teoria hiatului, dovedind onestitate față de știința geologică, dar și finețe interpretativă a unor pasaje biblice mai puțin luate în considerare. Cartea, scrisă din perspectivă creaționistă, are o relevanță uriașă pentru orice cititor dornic să înțeleagă originile, dar și destinul acestui Pământ care va fi înlocuit în noua creație, actualul fiind prea bătrân.

De apreciat că un evanghelic român s-a aplecat asupra acestei teme dificile și controversate, făcând lumină printre hățișurile teoriilor avansate de pretinsa știință.

Daniel Grigoricu,
directorul Radio Vocea Evangheliei Suceava

După fiecare plimbare cu nepoții, bunicul se întoarce cu buzunarele pline de pietre de toate culorile și formele. Le cunoaște numele, povestea, iar această pasiune a reușit să o transmită și celor mici.

Seara, la culcare, le spune povești atât de captivante, încât copiilor le fuge somnul și vor să audă mai mult, încă o dată.

Cu aceeași pasiune de a-i îmbogăți pe ceilalți, bunicul a scris această carte în care a adunat gândurile, frământările, rugăciunile și descoperirile sale din anii de lucru ca geolog și pastor. Îmi doresc să fie citită de tineri și adolescenți, de cei ce caută răspunsuri despre Universul în care trăim și să fie motivați să învețe și să aprofundeze materiile de studiu de la școală, profitând de energia și timpul pe care le au la dispoziție, investindu-l în cunoaștere și adevăr. Îmi doresc să fie o responsabilizare și o chemare spre a deveni tot mai buni în domeniul în care activează, să înțeleagă că viața de credință nu se rezumă la cămăruță și la întâlnirile de biserică, ci se trăiește inclusiv la școală, la serviciu, acolo unde petrecem atât de mult timp.

Niciodată nu am mai citit o poveste a Pământului și un plan al răscumpărării creației care să aibă atât de mult sens și de multă împlinire, iar această bogăție de cunoștințe este o dovadă a interesului permanent de a-ți lărgi orizonturile și de a învăța. Nu pot decât să-mi recunosc micimea și să aduc slavă unui Dumnezeu atât de mare și de-a dreptul impresionant. Iar uimirea aceasta în fața creației și forței modelatoare răzbate fiecare pagină pe care vă invit să o descoperiți.

Anca Gavril,
nora

Dacă în mintea ta a încolțit gândul că această carte „nu e pentru tine”, este pentru că Satana ar prefera să te știe întors la activitățile banale, șterse, neimportante, din zona gri a vieții. El nu vrea să cunoști mai mult, ci mai degrabă te vrea distras cu o sumedenie de alte lucruri pe care ai putea (nu neapărat ar trebui) să le faci.

El mai știe că o astfel de carte ar pune cărămizi esențiale la edificiul cunoașterii tale, iar asta l-ar pune în pericol. Ar însemna să cunoști mai mult, iar asta ți-ar da ghes să privești țintă spre Creator, zăbovind, cu o dorință proaspătă de a lăuda lucrarea mâinilor Lui, lucrare care – în urma lecturii acestei cărți – va fi percepută cu o altă atitudine, într-o lumină nouă. În ce-l privește

pe Satana, această carte ți-ar dezvălui adevăruri despre el, așa că va face tot posibilul să te țină departe de ea.

Dejoacă planurile lui Satana, lasă-te uimit de măreția lui Dumnezeu, lasă-te copleșit de Creatorul care a întocmit totul după un plan măreț! Cunoaște-ți Creatorul și inima cu care a țesut Pământul, întreg universul!

Evoluționism sau creaționism? Când a fost creat Pământul? Ce vârstă ar putea avea? Care va fi finalitatea istoriei cerului și Pământului? – sunt doar câteva dintre întrebările care îi preocupă pe oameni și care trasează firul roșu al cărții. Fiecare credincios ar trebui să poată oferi răspunsuri argumentate și, mai devreme sau mai târziu, chiar va fi necesar să o facă. Iată un motiv în plus de a ne asigura că suntem pregătiți să oferim răspunsuri concrete și biblice. Dar pentru aceasta trebuie mai întâi să cunoaștem! Și cum altfel, dacă nu învățând de la un îndrumător abilitat, pasionat și care, pe lângă acestea, are condei și este un povestitor desăvârșit?!

Pasionat nu doar de geologie, ci îndeosebi de Scriptură, Nicu Gavril a fost încurajat să pună pe hârtie răspunsuri și întrebări deopotrivă. L-am încurajat și eu în direcția aceasta și mă bucur că a luat hotărârea de a plăti prețul, de a se dăruii scrierii unei cărți care, veți vedea, este nespus de valoroasă. Apreciindu-i dedicarea, pasiunea pentru studiul amândurora și modul în care a reușit de fiecare dată să ofere răspunsuri, explicații și recomandări, mă bucur că împărtășește cu noi toți o carte de referință!

Într-o manieră aparte, Nicu Gavril reușește să zugrăvească pentru noi începuturile lumii, ajutându-ne să descoperim ce s-a întâmplat, de fapt, atunci, cât a durat o zi de creație, când a țesut Dumnezeu pe ghergheful Lui întreaga creație, care au fost scopurile Sale și ce urmează dincolo, în povestea fără sfârșit din care facem parte (dar pe care Dumnezeu o scrie pe baza dorinței noastre de a-L urma sau nu).

Deși o parte a cărții este ceva mai tehnică, ea reprezintă o veritabilă îmbogățire a cunoștințelor. Dar, ce o face și mai valoroasă, pentru că a fost scrisă în tandem cu Scriptura și este

ancorată în ea, este că va dărui fiecărui cititor și înțelepciune, și perspectiva veșniciei!

Cu siguranță Biblia trebuie să fie cartea ta de căpătâi, reperul principal și vital și cea care îți va schimba viața. Dar mi-aș dori ca această carte să intensifice dorința de a privi spre Creator și de a declara: acum, că Îl cunosc mai bine, cu atât mai mult e vrednic de laudele mele! Vreau să mă închin înaintea Lui pentru totdeauna! Vreau să fiu parte a poveștii fără sfârșit!

Roxana Popovici,
redactor-șef Radio Vocea Evangheliei Suceava

CUVÂNT-ÎNAINTE

Cartea de față se constituie într-un fel de călătorie prin istoria materială a Pământului ca parte a Universului și, mai ales, o călătorie spirituală în profunzimea căii creștine. O călătorie în timp, pe oceanul cunoașterii, luminat de Divinitate prin Cuvântul transmis din generații în generații și de nevoia de comunicare cu Dumnezeu care ne animă, în taină, încă de la venirea pe lume.

Mărturisesc că am fost foarte plăcut surprins de curajul prietenului și colegului meu, pe care îl cunosc de peste 30 de ani, inginer geolog Nicu Gavril, de a aborda o temă atât de disputată și discutată.

Prin peregrinările noastre în Moldova și Bucovina, ne-am împărtășit adesea întrebările care ne aprindeau dorința de cunoaștere, credința și dragostea față de Creatorul Universului, gășind – în cercetările științifice actuale – argumente profunde care susțin adevărurile creștinismului.

Calea spre a pune în pagină această problematică nu a fost deloc simplă, nici confortabilă pentru autor, necesitând o documentare exhaustivă în domenii foarte diferite, delicate, complexe, care necesitau o logică riguroasă, putere de sinteză și conexiuni cu avangardă științifică.

Ne găsim în fața unei succinte inventarieri a evoluției gândirii despre planeta Pământ și despre Universul în care trăim, despre apariția, evoluția și posibilul viitor al acestora.

Este un demers dificil, pe care nu oricine își permite să îl facă, impresionantul volum de informații parcurse și structurarea ulterioară a acestora, alături de analiza critică, necesitând o investiție de timp și o dorință fierbinte de a fi de folos celor interesați de cunoaștere.

Sunt trecute în revistă, cu detaliile necesare înțelegerii, modelele evoluționiste și creaționiste, respectiv filosofii care le-au susținut. Evaluarea celor două modele este însoțită de numeroase argumente, confruntarea fiind însă echilibrată și nepărtinitoare.

Sunt prezentate foarte plastic detalii edificatoare privind etapele evoluției planetare, prin prisma conținutului biblic și a efectelor fenomenelor de natură geologică, geomorfologică, biologică, climatică, într-o dinamică neașteptată și edificatoare.

Autorul dovedește o cunoaștere profundă a dimensiunii elementelor teologice, împletită cu cele ale cunoașterii științifice, completată cu darul comunicării directe către cititor a propriilor trăiri și opinii, în disputa inerentă vremurilor actuale.

Acesta are, de asemenea, darul comunicării cu cititorul, iar liniștea pe care lectura o induce, fără provocarea disputei, însă cu argumentarea hotărâtă a propriilor convingeri, creează atmosfera necesară comunicării echilibrate, aspect impus de subiectul abordat.

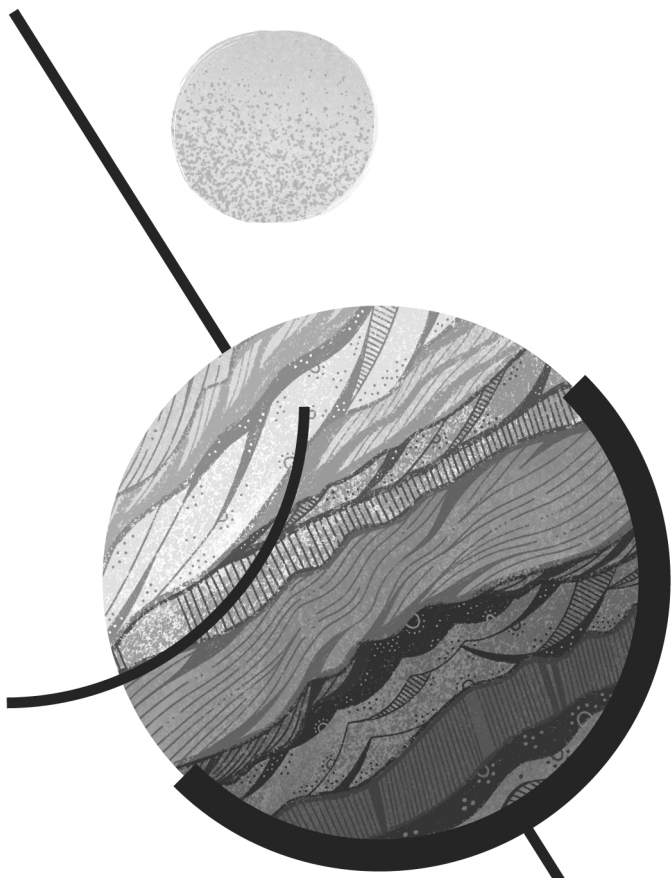
Cartea este, de fapt, o comunicare, de la inimă la inimă, cu fiecare cititor în parte, împărtășind bucuriile descoperirii adevărilor divine, atât cât ne este îngăduit, cât și chinuitoarele întrebări și îndoieli caracteristice fapturii umane.

Se remarcă aplecarea spre detalii și explicații inedite privind evenimentele biblice și posibilele lor cauze generate de evenimente geologice și cosmice demonstrabile științific.

Este o carte generată de întrebări individuale, care propune fiecăruia dintre noi să exploreze și să formuleze răspunsuri care să rezoneze cu adevărul personal.

Recomand cu căldură această carte.

Dr. geolog Florin Florea

O

INTRODUCERE
PRETEXT

INTRODUCERE

PRETEXT

De ce această carte? Oare a meritat să fie scrisă? Merită oare și să fie citită?

„Fiindcă mulți s-au apucat să alcătuiască o istorisire ...” (Luca 1:1), așa a găsit cu cale evanghelistul Luca să-și înceapă cartea sa. Ciudată introducere! Deseori m-am întrebat: oare ce se ascunde în spatele acestor cuvinte prin care autorul parcă încearcă să-și comunice motivația lucrării sale? E oare modestia specifică omului care l-a întâlnit pe Mântuitorul Isus și care știe mereu să se așeze mai degrabă în conul de umbră decât în lumina reflectoarelor? Trădează oare aceste cuvinte vreun trend la modă pe care l-au generat mulți contemporani cu poftă și aptitudini de a scrie? O fi oare strigătul lăuntric, de indignare, al celui ce observă ceea ce se întâmplă în jurul lui, cum „mulți”, atât oameni avizați, cât și destui neaveniți, încearcă să atace o problemă fundamentală a vremii și, în ciuda multor abordări, problema în sine rămâne totuși învăluită în ceață, în mister? Cine poate ști?

Îmi amintesc un episod consumat cu vreo douăzeci de ani în urmă, când, împreună cu întreaga congregație, studiam Evanghelia după Luca, în biserică; evanghelie „sinoptică” de altfel, adică evanghelie cu o abordare a relatării vieții și lucrării Mântuitorului dintr-o perspectivă similară cu cea a altor evanghelii. Și atunci, de ce Luca? Sau poate, de ce și Luca? A meritat oare efortul evanghelistului, timpul consumat de el cu această îndeletnicire?

Pentru mine, răspunsul la aceste întrebări nu a întârziat să vină. Parcuseserăm deja, în acel studiu împreună cu biserica, întreaga

evanghelie scrisă de Luca. Făceam deja sinteze, trăgeam concluzii. Unii dintre noi fixam mai bine aspecte știute de mult, alții descopeream cu bucurie multe alte lucruri noi. Pentru toți, însă, gestul lui Liviu a fost o surpriză binevenită. El ne-a prezentat pe un ecran, în față, o listă stufoasă de referințe – din această evanghelie – care prezentau evenimente, învățături, pilde, idei și detalii. În capul listei era așezat titlul propus de el: „Numai în Luca”. Da, Luca, a meritat! De aceea, mulțumim Duhului lui Dumnezeu că l-a stârnit și pe Luca și ne bucurăm astfel de aportul lui în marea lucrare de revelare a Adevărului. Prin evanghelia scrisă de el, Luca a contribuit cu elemente mici, dar unice, la descifrarea și întregirea mărețului „puzzle” al revelării de Sine a lui Dumnezeu către întreaga omenire, prin Cuvântul Său. Chiar a meritat.

Dar oare va merita și efortul scrierii acestor rânduri? În mod realist, acum când dispunem de un volum imens de informație de specialitate, încât nu-ți ajunge timpul fizic să o parcurgi, e firesc să-ți pui astfel de întrebări. Dacă aș lăsa bunul simț din mine să răspundă la această întrebare, fără nicio ezitare aș abandona din față orice demers de acest gen. În mod onest, nu pot spune despre mine decât ceea ce sunt: un simplu absolvent al Facultății de Geologie, fără competențe speciale în acest domeniu, fără titluri academice care, de regulă, întăresc credibilitatea celor ce le dețin. La toate acestea, se adaugă și chinuitoarea întrebare: oare chiar stăpânesc acele abilități speciale necesare expunerii ideilor în formă scrisă?

Și atunci, de ce să mă aventurez în această periculoasă și imprevizibilă experiență? Oare de ce?

Un prim imbold de a aborda un astfel de subiect l-am simțit demult, cu mai multe zeci de ani în urmă, când mă aflam în perioada studenției. Plecasem de acasă, locuiam acum în campusul studențesc, dar pusesem în rucsac și Biblia, cartea de care de o bucată de timp nu mă mai despărțeam. Așadar, student fiind, țineam într-o mână manualul de geologie, iar în cealaltă mână țineam Biblia. Citeam din amândouă. Uneori, chiar la propriu, eram cu ambele cărți deschise simultan înaintea ochilor mei. Eram,

ca orice tânăr, avid după cunoaștere. Simțeam că mediul academic nou, în care intrasem, va influența dezvoltarea mea în viitor, atât din punct de vedere spiritual, cât și profesional. Se adunau în mine multe lucruri noi, multe înțelesuri noi, multe informații. Dar, la un moment dat, toate acestea cu greu mai încăpeau împreună. Multe dintre informațiile acumulate nu se mai împăcau între ele, ba chiar le descopeream într-o relație de conflict real. Se impunea să fac puțină ordine pe „rafturile minții”. Dar oare cum s-ar face aceasta? De unde să încep? Voi avea oare suficient discernământ să știu ce merită cu adevărat să fie păstrat și, respectiv, la ce ar trebui să renunț?

Recunosc faptul că, în ce privește originea și istoria Pământului, gândirea mea a fost marcată de o definiție absolut neconvențională pe care doamna dr. Teodora Simionescu, un distins dascăl al perioadei mele de studenție, a făcut-o în cursul introductiv al disciplinei „Geologie generală”, disciplină studiată în primul an de facultate, și merită să ne ofere un orizont larg, dar nu și profund asupra științei pe care noi optasem să o studiem. „Geologia”, spunea domnia sa, „nu este altceva decât un cimitir de ipoteze”. Ipoteze care s-au născut de-a lungul timpului, au propus explicații, au fost crezute, acceptate și însușite de alții, s-au impus pentru o vreme, au fost în vogă un timp și chiar au lăsat impresia că au spus ultimul cuvânt, dar, la un moment dat, când nimeni nu mai credea, de unde nici nu te așteptai, înflorea o altă ipoteză, care propunea o explicație nouă, adesea în opoziție cu precedentă, dar acceptată de tot mai mulți, preluată apoi și de alții, pentru ca, în scurt timp, să se impună ca noua „regină a balului”. Ipoteza veche, abandonată pe rând de cei ce crezuseră în ea și au susținut-o, nealimentată acum de aproape nimeni, părăsită, murea devenind doar amintire. Și această istorie s-a repetat mereu, mereu, de-a lungul generațiilor.

Am înțeles atunci că, în materie de științe ale Pământului, procesul de cunoaștere este încă în derulare. Nu este și nici nu poate fi încheiat. Chiar dacă, în momentul de față, se pare că s-au impus câteva modele care și-au propus să răspundă la marile întrebări

legate de originile și evoluția Pământului (și a Universului), aceasta nu constituie o garanție că subiectul este epuizat. De aceea am prins curaj. Încet-încet, am început să creionez profilul coerent al propriei înțelegeri cu privire la această problemă. Credeam, la un moment dat, că sunt pe punctul de a oferi „pe piață” o ipoteză cu totul nouă. Dar curând am descoperit că „nu este nimic nou sub soare” (Eclesiastul 1:9). Am descoperit că felul meu de a înțelege fusese deja experimentat și de alții, cu mult timp înainte. În situații de acest gen, când descoperi că „roata” a fost deja inventată, te poți descuraja. Dar nu s-a întâmplat acest lucru, pentru că, după ce în câteva ocazii am împărtășit liber crezul meu legat de acest subiect, unii dintre interlocutori (primii au fost cei din familia mea) m-au încurajat să sistematizez aceste înțelegeri și apoi să le ofer, într-o formă scrisă, și altora. Mi-am propus să le dau ascultare. Și astfel a apărut această carte.

Dar revin la întrebarea de la început: merită oare? Și dacă pentru mine am răspuns deja la întrebarea care ține de scrierea acestei cărți, cititorului îi revine în mod personal responsabilitatea de a răspunde la întrebarea dacă merită citită o astfel de carte. De fapt, poate nu e o responsabilitate, ci un drept fundamental al cititorului. Dar, oricum, înainte de a ne grăbi cu formularea unui astfel de răspuns, îndrăznesc să vă invit să cumpăniți și următoarele câteva rânduri.

Toți pornim în viață ca într-o aventură. Cu mult optimism, cu mult elan, lăsând visurile și dorurile noastre să ne tragă spre înainte. Copii fiind, adolescenți sau tineri, vibrează în noi o nebanuită energie exuberantă. Orizonturi largi se deschid în fiecare zi înaintea noastră și am vrea să le explorăm pe toate. Și, pentru o vreme, chiar credem că vom reuși acest lucru. Dar, de cele mai multe ori, și adesea prea repede, viața se dovedește a fi mai complicată decât am estimat-o fiecare dintre noi, la început de drum. Operăm cu resurse limitate. Mult mai puține decât credem că ne-ar fi *necesare*. Timpul, una dintre principalele resurse, este același pentru fiecare. Adică, într-o zi, oricât ne-am dori sau am încerca să trișăm, nu

putem avea nici măcar o secundă mai mult decât cele cuprinse în 24 de ore. Și, de aceea, niciodată nu ne ajunge timpul.

Pe de altă parte, provocări noi, responsabilități noi se adună mereu la porțile ființei noastre încât, la un moment dat, ne simțim copleșiți. Cum te vei descurca? Cum le vei gestiona? Evident, va trebui să facem ordine în zona aceasta. Trebuie ca, în final, să acceptăm ideea că, într-o viață de om, nu le poți face pe toate. Așadar, vom evalua, selecta și prioritiza lucrurile. Sigur, vom renunța la unele visuri. Sigur, le vom reaseza și remodela pe multe dintre celelalte. Pragmatismul dur în care ne împinge existența socială din zilele noastre ne va confrunta mereu și mereu cu aceeași simplă și implacabilă întrebare: „merită?”

Chiar așa, astăzi, când în tine vibrează fiecare clipă a prezentului și, nerăbdător, scrutezi cu nesaț viitorul, oare merită să ai preocupări pentru un trecut care nu se mai întoarce? Merită să investești energie și timp doar pentru a-ți satisface o „curiozitate opțională”? Și dacă da, oare ce fel de beneficiu vei obține?

Evident, oamenii vor găsi formulări diferite prin care își vor exprima crezul și opțiunea de răspuns. Sigur, ne vom întâlni cu un evantai larg de opinii. Însă, dincolo de exprimările firești ale oamenilor, găsim în Biblie punctul de vedere personal al Lui Dumnezeu cu privire la preocuparea omului de a descoperi și înțelege tainele originilor. El nu doar că legitimează această preocupare, care multora le pare sterilă, ci o și încurajează. Unei lumi ce-și trăia viața într-un soi de „amorțeală” și o destul de avansată înstrăinare față de Dumnezeu, profetul Isaia îi comunica îngrijorarea lui Dumnezeu: „Nu știți? N-ați auzit? Nu vi s-a făcut cunoscut de la început? *Nu v-ați gândit niciodată la întemeierea Pământului?*” (Isaia 40:21).*

Această dojană adresată oamenilor este plasată în mijlocul unei pledoarii referitoare la unicitatea lui Dumnezeu. Interesant este faptul că în contextul imediat (Isaia 40:12–31), unicitatea și puterea

* Utilizarea italicelor în versete reprezintă sublinierea personală a autorului (n.ed.).

lui Dumnezeu sunt demonstrate în actul creației. Analizată atent, „întemeierea Pământului” poate fi un mijloc prin care-L putem cunoaște mai bine pe Dumnezeu, personalitatea Sa, caracterul, atributele și planurile Sale.

Pe de altă parte, se poate discerne aici și o ușoară dojană a lui Dumnezeu adresată oamenilor pentru opțiunea comodității intelectuale.

Se opinează că multe dintre problemele actuale ale oamenilor sunt generate de lipsa de cunoaștere a trecutului. Marele gânditor român, Nicolae Iorga, spunea că „un popor care nu-și cunoaște istoria este ca un copil care nu-și cunoaște părinții”. Acest adevăr se aplică și în sfera discuției noastre. Cine acordă atenție preocupării de a-și cunoaște originile, are șansa să-și cunoască mai bine adevăratul „Tată”.

Însă, trebuie remarcat, e interesant „jocul” pe care-L face Dumnezeu cu noi, fiii oamenilor. Deși ar putea-o face cumva, Dumnezeu nu-și risipește valorile. Le ascunde parcă de ochii celor ce nu știu să le prețuiască și le strecoară, parcă porționat, frânturi, doar celor ce luptă să le primească. Ar putea să ne așeze „pe tavă” tot ceea ce ar putea să ne intereseze, iar noi ne-am servi selectiv cu ceea ce ne place sau ne convine, dar nu o face pentru oricine, ci, din aproape în aproape, doar pentru cei ce-și pun inima să înțeleagă. „Slava lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor, dar slava împăraților stă în cercetarea lucrurilor” (Proverbele 25:2).

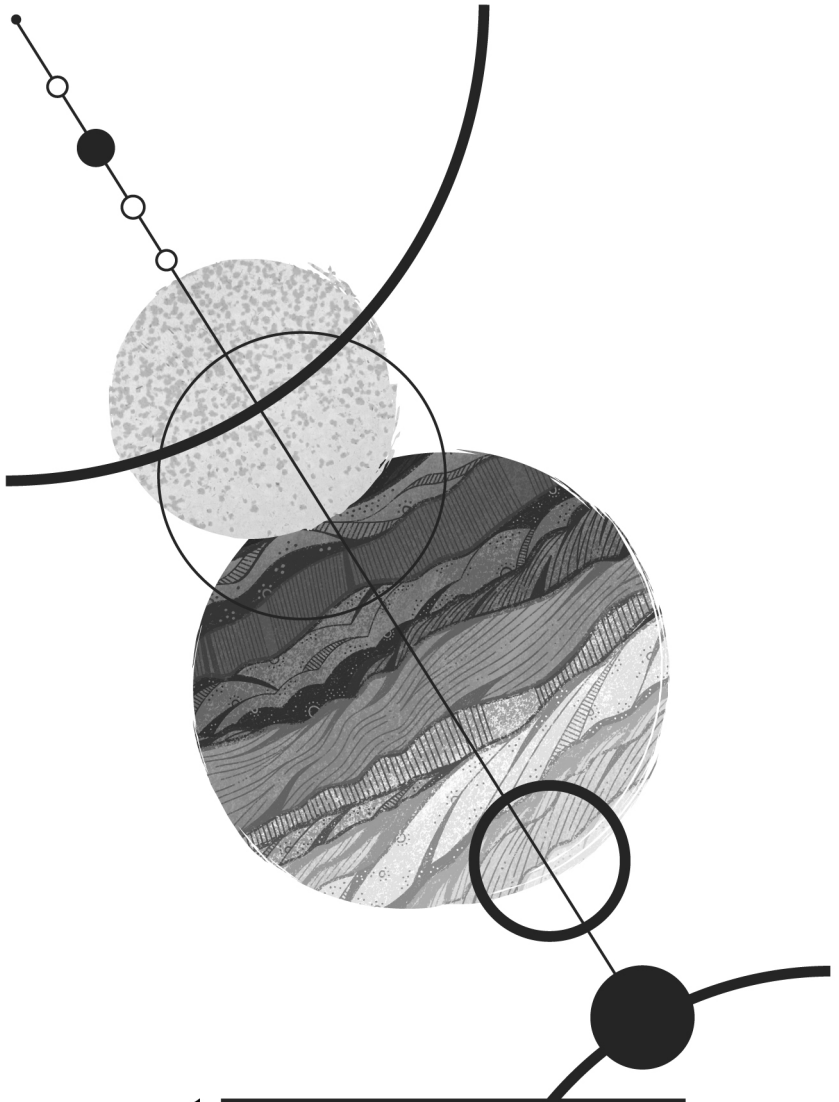
Unii, însă, preferă alternativa comodă, a servitului „pe tavă”. Și aceștia și-au găsit un veritabil suport și argument biblic pentru opțiunea lor: „Lucrurile ascunse sunt ale Domnului Dumnezeului nostru, iar lucrurile descoperite sunt ale noastre și ale copiilor noștri ...” (Deuteronomul 29:29). Da, e limpede! Dar, ce te faci oare cu acele lucruri pe care le descoperi în Biblie, prezentate nu „pe tavă”, la scenă deschisă, ci discret, accesibile nouă doar prin intermediul unor „ferestre” înguste? Nu cumva chiar această formă de prezentare a lor este o adevărată invitație la „cercetarea

lucrurilor” cu care, poate, nu se îndeletnicesc oamenii mărunți, dar este o pasiune pentru „împărați”?

Marele poet român, Vasile Voiculescu, surprinde foarte nuanțat tendința noastră pentru un stil de viață simplu, comun și comod, tendință cu care avem de luptat fiecare dintre noi. Într-una dintre poeziile sale („Gândului”, vol. *Destin*, 1933) îl găsim pe poet sancționându-și gândul și muștrându-l pentru lenevirea lui comodă și vinovăția de a se hrăni doar din ceea ce au gândit alții. Să lăsăm aceste versuri să ne răvășească puțin gândurile și să ne punem și noi la treabă:

„Gând slăbănog, deprins numai la șes
 Să calci în pulberea de vorbe tocite;
 Gând lesnicios ca o femeie, copilăros la înțeleș,
 Urmând lenevos pârția de tălpi și copite,
 Năvălitule, să dormi pe puf de cuvinte:
 Scoală-te și gătește-te, că de acum înainte
 Am să te port prin vorbele cele mai colțuroase,
 Să te înglodească și să te doară.
 Razna, din albia limbii de rînd afară,
 Pe cărări de piatră abia slomnite
 În graiul cu urcușuri bolovănoase,
 Peste praguri de expresii încremenite,
 Sus pe coclauri de munte,
 Un munte de calm și tăcere,
 De unde apele au cărat toate vorbele mărunte
 Și unde văzduhul miroase a cimbru și-a miere.
 Acolo să ațipești pe stânci de grai tare,
 Somn sfios, ca fiarele,
 În noaptea cu stele pe ilic.
 Să răsari treaz și ciulit odată cu soarele,
 Neliniștit, ager și voinic
 Și ațintit, prădalnic, ca la vânătoare,
 La orice foșnet, gândule, să sari în picioare!”

De aceea admir sincer cercetătorii și oamenii de știință. Sunt oameni care au găsit plăcere în a intra în „jocul” lui Dumnezeu. Și-au pus la bătaie toată capacitatea intelectuală, timpul și toate resursele lor pentru a descoperi acele principii, legități și hotărâri stabilite de Dumnezeu peste creația Sa. Se știe, omul nu „inventează” legi. N-o poate face și niciodată n-a făcut-o. Legile sunt stabilite de mult de Dumnezeu. Omul doar le descoperă. Iar frumusețea „jocului” este că mulți dintre cei ce s-au adâncit în căutarea legilor, L-au găsit în final pe Cel ce le-a stabilit.

**NEVOIA UNEI
FILOZOFII DE VIAȚĂ CONSISTENTE**

CAPITOLUL 1

NEVOIA UNEI FILOSOFII DE VIAȚĂ CONSISTENTE

ETERNA FASCINAȚIE

De când se știe, omul a fost întotdeauna fascinat de mirajul unei bolți înstelate. Nu-i nimeni sub soare care să fi ratat această frumoasă provocare. Măcar în acele momente romantice (și toți le-am avut), alunecăm cu ochii printre stele și suntem pătrunși de trăiri cu totul speciale. Nu-i așa că nu puteți uita ușor acel tulburător extaz, acea stare de profund mirific?

Nici împăratul David, „om după inima lui Dumnezeu” (1 Samuel 13:12), n-a putut trece cu ușurință peste astfel de momente speciale. Predispus la a-și comunica trăirile lui într-o formă artistică, poetică, David este copleșit de măreția și frumusețea creației lui Dumnezeu, a Universului și, în această stare înălțătoare, întrebări existențiale îi răscolesc ființa și-l împing spre a formula răspunsuri pe măsură: „Când privesc cerurile – lucrarea mâinilor Tale – luna și stelele pe care le-ai făcut, îmi zic: Ce este omul, ca să Te gândești la el? Și fiul omului, ca să-l bagi în seamă?” (Psalmul 8:3–4).

Mai târziu, unul dintre fiii lui David, și anume Solomon, va moșteni de la tatăl său, pe de o parte, aceeași sensibilitate față de frumusețea creației și, pe de altă parte, o preocupare serioasă pentru înțelegerea rânduielilor din această creație. Și, deși credea la un moment dat că are răspunsuri la tot ce se „face sub soare” (Eclesiastul 1:13–14a), destul de repede recunoaște, însă, că este